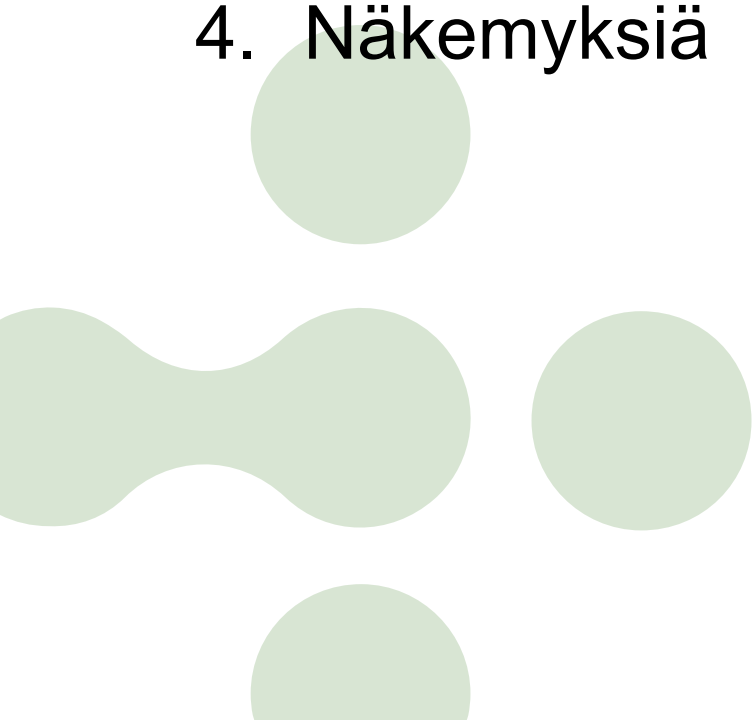

Tautisuojauksen perusteet – Miten varmistat terveet eläimet ja turvallisen ympäristön?

Maitoalan huippuseminaari
Kuopio 30.10.2025

Suomen Bioturva Oy Kalle Leino

Aiheet

1. Yleisiä asioita tautisuojauksesta
 2. Miksi lypsykarjatilan pitää suojautua taudeilta?
 3. Esimerkkejä tiloilta ja muualta.
 4. Näkemyksiä
-

Yleisiä asioita tautisuojauksesta (Olli Ruoho ETT Bioturva 2022)

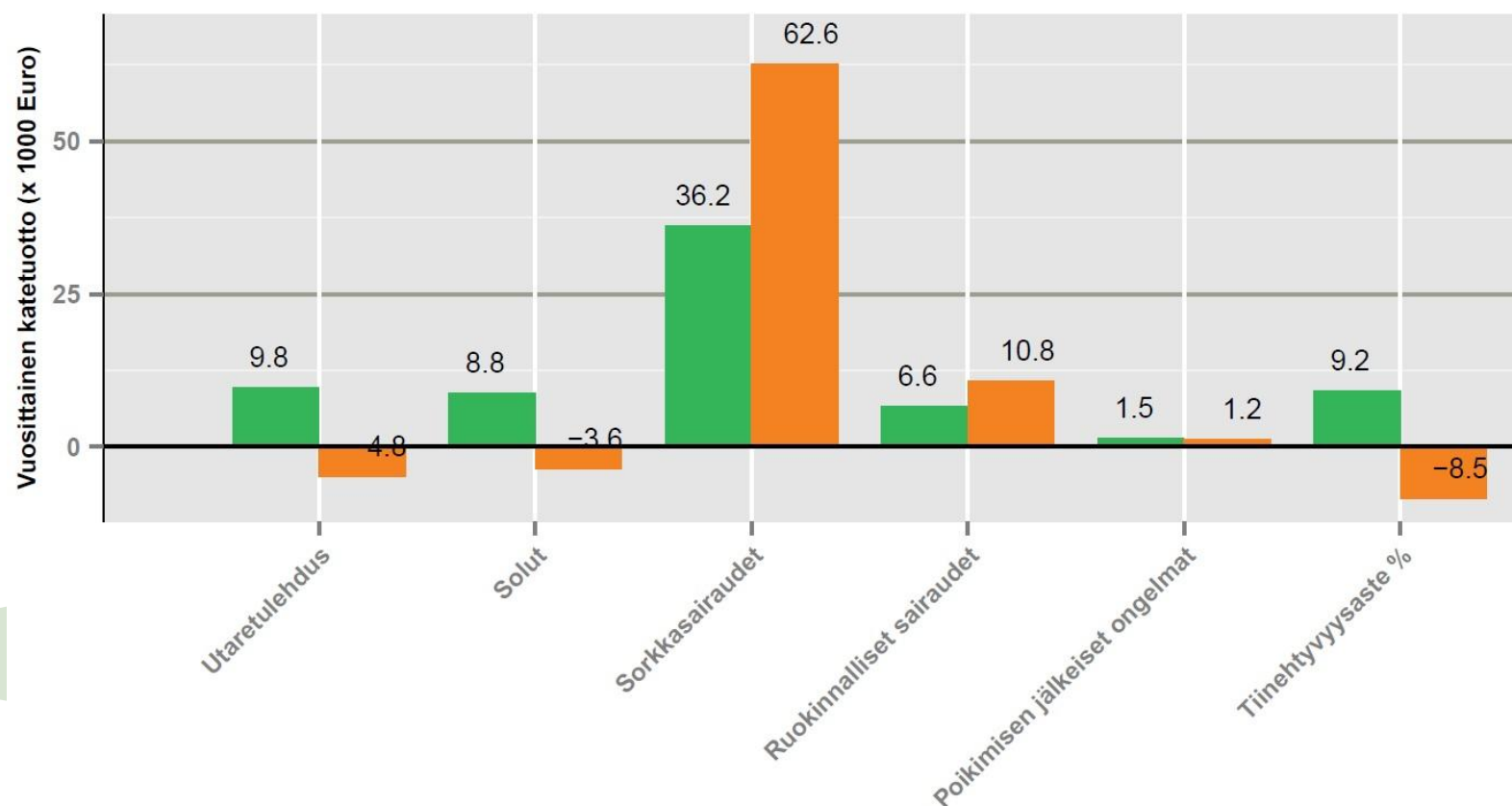
- Avoimet tai huonosti suojatut vilja- ja väkirehuvarastot
- Puutteellinen haittaeläintorjunta.
- Tuotantotiloissa oleskelupaikkoja linnuille ruokinta- ja juomalaitteiden yläpuolella.
- Tuotantotilojen ympäristössä on runsaasti suojapaikkoja jyrsijöille.
- Vanhaa rehua säilytetään tuotantotiloissa ja rehuvarastossa
- Eläimiä siirretään tilalle ilman kielteistä salmonellatutkimustodistusta.
- Lypsykarjatilalle ostetaan välitysvasikoita teurastamon eläinvälityksestä.
- Tuotantotiloissa käytetään muita kuin vain kyseisissä tiloissa käytettäviä suojavaatteita
- Tuotantotiloissa käytetään muualla käytettyjä työvälineitä, joita ei ole ensin puhdistettu ja desinfioitu.
- Koneyhteistyötä tehdään ilman pelisääntöjä, koneita ei puhdisteta tilojen välillä.
- Yhteisiä lantavarastoja käytetään ilman, että lannan alkuperätiloja on tutkittu salmonellan varalta.

Miksi taudeilta kannattaa suojaautua?

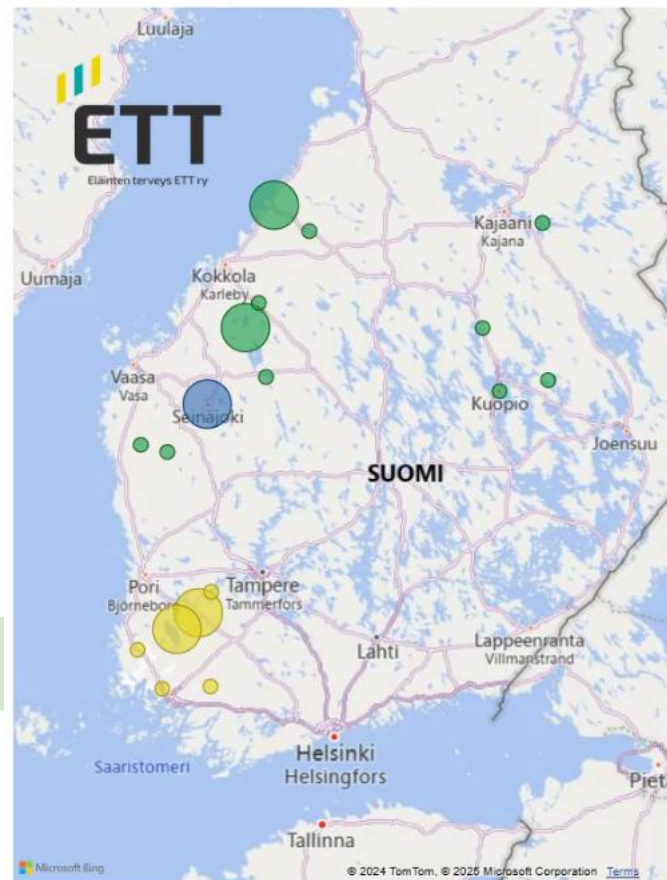
Terveyden vaikutus katetuottoon, esimerkki Kantoniemen tilalta

Esimerkki: salmonellan esiintyminen Suomessa 2020 - luvulla

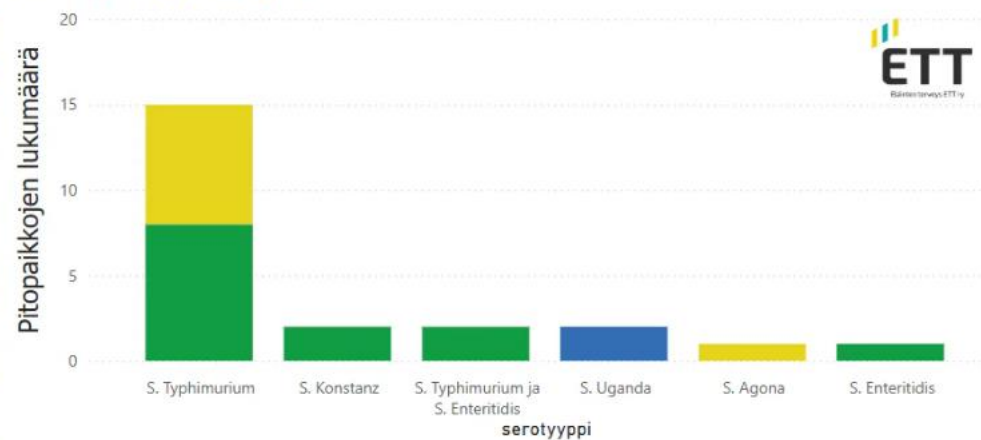
Uudet salmonellatartunnat pitopaikoissa vuonna 2024

Eläinlaji ● Nauta ● Siipikarja ● Sika

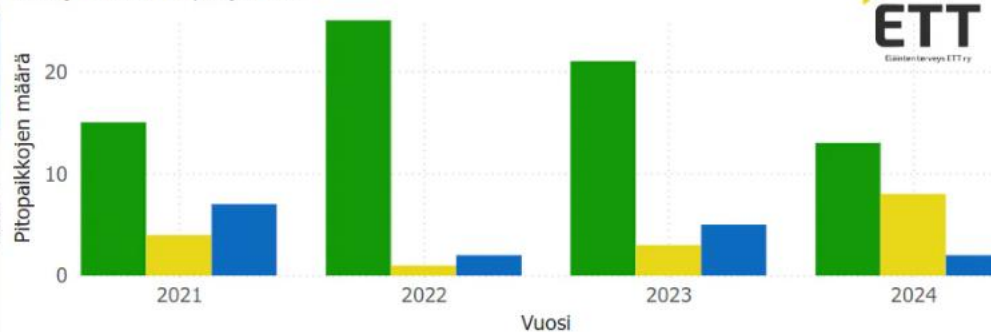
Uudet salmonellatartunnat pitopaikoissa vuonna 2024 serotyypeittäin

Eläinlaji ● Nauta ● Siipikarja ● Sika

Uudet salmonellatapaukset vuosina 2021-2024

Eläinlaji ● Nauta ● Siipikarja ● Sika

Eläintautien kustannuksista

- Eläintauteja torjutaan niin kauan kuin se on taloudellisesti kannattavaa.
- Työpanoksille ja investoinneille voidaan arvioida kannattavuutta.
- Useimmiten takaisinmaksuaika on riittävän (erittäin) lyhyt, vaikka salmonellan tai muun vastaavan katastrofin mahdollisuutta ei laskettaisi mukaan.
- Eläintaudit aiheuttavat myös muita kuin taloudellisia haittoja!

Esimerkkejä

Tilanteita tiloilta ja muualta

Tautisuojaus syntyy osana kokonaisuutta

- Tekijät, jotka edistävät hyvää tautisuojausta, edistävät usein myös prosessien ja toiminnan tehokkuutta ja toisinpäin.

Lainalaisuudet ovat samat eri toimialoilla

- Bioturvallisuuden lainalaisuudet ovat samat tuotannonalasta riippumatta

Ketjuravintolan
salaattipöydän alla
(Suomen Bioturva 2024)

Apevaunu (kuva ETT, Olli
Ruoho)

”Jos on ruokaa, on syöjiä!”

- ”Yksittäinen näköhavainto hiirestä ei vielä kerro suuresta populaatiosta, mutta yksittäinen rottahavainto antaa aina aiheutta huoleen.”
 - Tukes: Jyrsijätorjunnan hyvän käytännön ohje

”Jos on ruokaa, on syöjiä!”

Näkemyksiä

Taudeille on joku syy!

- Tautien syihin voidaan vaikuttaa ennakolta toimintatavalla (vaikka ei aina tunnu siltä)
- Syy voi joskus olla tuotantoketjun aiemmassa vaiheessa (esim. ostoeläimissä tai rehussa) mutta pahimmassakin tapauksessa asioiden kulkuun voidaan tilalla vielä vaikuttaa.
- Ongelmat löytyvät usein tuotantoprosessin tai fyysisen ympäristön sujuvuudesta, järjestyksestä tai suojauksesta.

Prosessien sujuvuus, esimerkkejä

- Eläinvirta tasaiseksi, esim. vasikkaosaston ruuhka selvä tautiriski (kaikkein tautialttiimmille eläimille).
 - Toisaalta: varattava riittävästi tilaa osastoilla eläinmäärien vaihteluun.
 - Esimerkkitilanne: Investointien myötä lypsykarjan määrä kasvaa, mutta nuorkarjalle varatut tilat eivät seuraa mukana.
 - Ripulit, (Krypto, E-coli)
- Standardoidut toimintatavat, pienet ohjeet ja prosessikaaviot, tarkastuslistat.

Järjestys tulee ennen puhtautta

- Hyvä järjestys mahdollistaa puhtaanapidon ja tautiriskien vähentämisen.
- ”Jos tavarasta ei ole hyötyä, siitä on aina haittaa.”
 - ”Tätä voidaan joskus tarvita...” – ei silti kannata pitää tallessa.
 - Tilan Kon Mari?

Kuva: MS Schippers HyCare mallitila Hollannissa

Asiantuntijoiden rooli

- Maatalousyrittäjillä on oikeus odottaa asiantuntijoilta mielipiteitä ja palautetta, ei peesausta. Neuvojat: uskaltakaa sanoa mielipiteenne.
- Asiantuntijoita kannattaa käyttää; Esim. terveydenhuoltoeläinlääkäri ja terveydenhuoltosuunnitelma maksaa itsensä takaisin.
- Esim. jyrsijäntorjunta unohtuu helposti kesäisin, ja sitä tehdään ”sinne päin”, kun on muutakin tekemistä. Ammattilaisia kannattaa tässäkin käyttää. Riittävä jyrsijäntorjunta voi edellyttää viittäkymmentä syötti / loukkulaatikkoa, ja niiden tehokkuuden arviointia.

Kertaus

- Tautiriskien hallinta kannattaa taloudellisesti
- Asiat, jotka edistävät työn sujuvuutta, edistävät usein myös biologista turvallisuutta
 - Prosessien miettiminen
 - Järjestys ensin, sitten puhtaus
- Asiantuntijoiden ja palveluntarjoajia kannattaa käyttää – ja vaihtaa tarvittaessa

Kaupallinen Tiedote

TURVAA TILASI. TOIMI AJOISSA.

"Yksi näkyy – monta piilossa."

Toimi nyt – älä anna rottien vallata tilaasi.

1 naarasrotta = 50 poikasta / vuosi

50 rottaa = yli 200 kg ulostetta

Yksikin näköhavainto rotasta on merkki ongelmasta

Sähköviat, taudit ja rehuhävikki aiheuttavat pahimmillaan
kymmenien tuhansien eurojen tuotantotappiot.

ROTTATORJUNTA – kaikki yhdessä paketissa

Tilakartoitus – asiantuntijamme käy läpi tilan ja riskikohdat

Torjunta – tehokkaat syötit, myös ei-myrkylliset vaihtoehdot

Seuranta – käynnit 10 krt / vuosi

**Hinta: Tarjouksen
perusteella, n. 1800 – 2500
€/vuosi (alv 0%)**

Toimi heti – minimoi tappiot
050 300 2757
info@bioturva.fi
www.bioturva.fi/maatilat

Kiitos!
